

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' שפה
ערב שבת קודש פ' ויגש,
צום עשרה בטבת - יהפך לשמחה -
ה' תשפ"א

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שבועים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ח שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

דבר מלכות

3

החידוש שבמלכות משיח / משיחת ש"פ ויחי היתנש"א

זמן הגאולה

8

אידן, גייט ארויס פון גלות! / פ' השבוע באור הגאולה

ניצוצות של משיח

11

די לאסיפות / לקט קטעים קצרים ופחגמים בעניני גאולה ומשיח

וילחום מלחמת ה' - וינצח

12

הדתיים בממשלה נושאים ונותנים בנוגע להקב"ה... / שיחות בענין שלימות העם והארץ

כתב יד קודש

14

הדגשת ענין אהבת ישראל ביום תענית / צילום מהגהת הרבי לשיחת עשרה בטבת התשמ"ה

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': 960-0667 (03) • פקס: 960-7219 (03)

דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

החידוש שבמלכות משיח

בהגדרת תפקידו ופעולתו של מלך המשיח מבאר הרמב"ם שני ענינים:
 (א) "יכוף כל ישראל" לילך בדרך התורה והמצוה, "ילחם מלחמות ה'",
 יבנה ביהמ"ק ויקבץ נדחי ישראל ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה'.
 (ב) "אותו המלך שיעמוד מזרע דוד בעל חכמה יהי' יתר משלמה ונביא
 גדול כו' ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'" • פעולתו של
 מלך המשיח בענין הא', הנהגת המלכות שלו, היא בדרך חידוש, שלא
 ע"פ טבע. כי על ידו יהי' חידוש עיקרי בכל העולם, משא"כ השפעתו
 בתור נשיא, זה שמשיח "ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'" – אין זה
 חידוש ממש • אעפ"כ יש עילוי בענין הנשיאות על ענין המלכות •
 הליקוט השבועי שייל לש"פ ויגש ה'תנש"א* (לקו"ש חל"ה ע' 206)

"אמר רב יהודה אמר רב עתיד הקב"ה להעמיד
 להם דוד אחר [שעתיד למלוך עליהם. רש"י]
 שנאמר³ ועבדו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם
 אשר אקים להם, הקים⁴ לא נאמר אלא
 אקים⁵. א"ל רב פפא לאבבי והכתיב ודוד עבדי
 נשיא להם לעולם, (ומשני) כגון קיסר ופלגי
 קיסר". ובפרש"י: "כגון קיסר ופלגי קיסר –
 מלך ושני לו, כן דוד החדש מלך כדכתיב ודוד
 מלכם אשר אקים, ודוד המלך שני לו כדכתיב
 נשיא להם ולא כתוב מלך".

וצ"ע: (א) מהי כוונת רב ש"עתידי הקב"ה
 להעמיד להם דוד אחר – שמלך המשיח
 נקרא "דוד" (ואינו דוד המלך) או שמלך
 המשיח נק' "דוד" (דוד מלכא משיחא) רק
 להיותו מזרע דוד?

(ב) מהי קושיית ר"פ "והכתיב ודוד עבדי

(3) ירמ' ל, ט.

(4) ראה תדא"ג מהרש"א שם.

(5) וכבר הקשה בבאר שבע לסנהדרין שם, מהי הראי'
 משלשון "אקים" שהוא "דוד אחר". ואכ"מ.

א. בהפטרות פרשתנו¹: "ועבדי דוד מלך
 עליהם ורועה אחד יהי' לכולם. . וישבו על
 הארץ גו' עד עולם ודוד עבדי נשיא להם
 לעולם".

ויש לעיין בטעם השינויים בין שני
 הכתובים: (א) "מלך" או "נשיא", (ב)
 "עליהם" או "להם", (ג) "ועבדי דוד" או "ודוד
 עבדי". (ד) בכתוב השני מוסיף "לעולם" [ואף
 שבפשטות הטעם כי בא בהמשך לתחילת
 הכתוב "וישבו גו' עד עולם", מ"מ מובן,
 שחידוש זה (שיהי' נשיא לעולם) שייך
 להתואר "נשיא" דוקא, שלכן לא נקט כאן
 תואר "מלך" (ככתוב הקודם) אלא "נשיא".

ב. ויובן זה בהקדים ביאור דברי הגמ'²:

(1) יחזקאל לו, כד-כה.

(2) סנהדרין צח, סע"ב. – וראה אוה"ת פרשתנו (כרך
 ה) תתקפו, ב (וכן לנ"ך עה"פ יחזקאל שם) ביאור ענין
 "קיסר ופלגי קיסר" ע"ד החסידות.

(*) הערת המו"ל: זמן לא רב אח"כ פרצה מלחמת
 המפרץ הראשונה.

ד) למה יצטרך מלך המשיח ל"שני לו", משנה למלך (פלגא קיסר), שלא מצינו כן (כתוב) אצל מלכי בית דוד?¹¹

[ולכאורה לא מצינו בהלכה ענין של "משנה למלך". ולהעיר שבכהן גדול ישנו סגן כהן גדול¹², אבל לא מצינו כזאת במלך¹³. מובן שיתכן שהמלך ימנה "שני לו", אבל לא מצינו בהלכה שיהי' תוקף מיוחד למשנה למלך יתר על שאר שרי המלך¹⁴].

גם יש לדייק בלשון הש"ס "כגון קיסר ופלגי קיסר": אמאי נקט ל' "קיסר" שהוא שם מלכי רומי¹⁵ – ולא אמר (בלשון הקודש, וכלישנא דקרא¹⁶) "מלך¹⁷ ומשנה למלך"?

ג. ואולי י"ל שאין כוונת חז"ל כפשוטו, שיהיו אז שני אנשים נפרדים שינהיגו את ישראל, דגם לפי דברי הגמרא מ"ש "ודוד עבדי נשיא להם" קאי על מלך המשיח (ולא דוד המלך), כי גם משיח נקרא בשם "דוד" (כנ"ל), אלא שבמלך המשיח עצמו יהיו שני גדרים "קיסר ופלגי קיסר" (כדלקמן בארוכה).

11 מלבד אחז (דהי"ב כח, ז) – ש"לא עשה הישר בעיני ה' כדוד אביו" (שם, א).

אבל להעיר מבקשת יתונתן מדוד (ש"א כג, יז) "ואנכי אהי' לך למשנה" (ובאברבנאל שם, "כמו שהי' בימי שאול אביו"). ואכ"מ.

12 רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ד הט"ז.

13 ברמב"ם שם שסגן כה"ג הוא "כמו המשנה למלך". אבל לכאורה כוונתו רק ע"ד הענין דמשנה למלך שמצינו בכלל [ע"ד יוסף שהי' משנה למלך (ראה מקץ מא, מג), וכן מרדכי (מג"א בסופה)], ולא מפני שע"פ הלכה צ"ל משנה למלך.

14 בראב"ד הל' מלכים ספ"א, דאפ"ל ע"פ תורה מלך מבית דוד יביחד עם מלך כשר ממלכי ישראל באופן ד"קיסר ופלגי קיסר", אבל לא פי' מהו גדרו של "פלגי קיסר" בהלכה.

15 תוס' ע"ז, י, ב (נעתק לקמן בפנים ס"ה). רש"י ברכות נו, רע"א. – וראה (ע"ד הקבלה) תורת לוי יצחק ע' רטו.

16 גם לשון "משנה למלך" (ראה הנסמן לעיל הערה 13, 11).

17 הערוך (ערך קסר) בפ"י גמ' זו.

נשיא להם לעולם", הרי בפשטות "דוד" כאן לא קאי על דוד המלך⁶ כ"א על מלך המשיח (כפי שפירשו במפרשים עה"פ⁷), שנקרא ג"כ "דוד" (להיותו מזרע דוד), והוא "דוד אחר" שעתידי הקב"ה להמליך על ישראל⁸?

ג) בדברי רש"י "ודוד המלך שני לו כדכתיב נשיא להם ולא כתוב מלך", והרי מפורש בכתוב שלפנ"ז (כנ"ל) "ועבדי דוד מלך עליהם", הרי שגם דוד נקרא "מלך" (גם) לעתיד לבוא⁹ [ובפשטות, בשני הכתובים מדובר אודות אדם ("דוד") אחד¹⁰].

6 ולכאורה עכצ"ל שאין דוד המלך בעצמו מלך המשיח שיהי' "נשיא להם לעולם", שהרי תחילת פעולת מלך המשיח תהי' קודם הגאולה, כמבואר ברמב"ם (הל' מלכים פ"א ה"ד), ובדואי קודם תחיית המתים (גם דצדיקים הקמים מיד, כמחז"ל (יומא ה, ב) משה ואהרן עמנו).

אבל ראה ירושלמי רכות (פ"ב ה"ד) ואיכ"ר (פ"א, נא) דמלכא משיחא "אין מי חייא הוא דוד שמי", אין מי דמכייא הוא דוד שמי" (אם מן החיים הוא יהי' שמו דוד, ואם מן המתים הוא יהי' דוד בעצמו. פני משה). ובפיט אומץ ישעך (דהושענא רבא) "קול צמח כו' הוא דוד בעצמו". – וביפה ענף לאיכ"ר שם פי' דקאי להדיעה שביאת המשיח אחרי תחח"מ. ע"ש. וראה רד"ק יחזקאל (ועד"ז בירמ"י) שם "או רמז לתחיית המתים".

ויש לומר הכוונה בזה ש**נשמת** דוד המלך תתלבש במלך המשיח, ע"ד הענין ד"משה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון" (ראה שמו"ר פ"ב, ו. זח"א רנג, א. ש' הפסוקים פ' ויחי) – אף דמשה לוי ומשיח משבט יהודה – שהכוונה בזה ש**נשמת** משה תתלבש בגואל אחרון (אוה"ח ויחי מט, יא). – וראה לקמן ס"ג והערה 20.

7 ראה אברבנאל, רד"ק (בפ"י הא') ומצו"ד יחזקאל שם. רד"ק ירמ"י שם (בפ"י ה').

8 ובנצח ישראל להמרה"ל (ספ"מ) פי' קושיית ר"פ, דממ"ש "ודוד עבדי נשיא" משמע ש"לא יהי' המשיח מלך רק נשיא ללבד, וכיון דיליף מן ואת דוד מלכס א"כ יהי' מלך". אבל להעיר, שסתירה זו (אם יהי' נשיא או מלך) אפשר להקשות, לכאורה, בכתובים דיחזקאל עצמם.

9 כן הקשה בהגהות הרש"ש לסנהדרין שם.

[אבל מה שהקשה למה לא הקשה ר"פ מהכתוב "ועבדי דוד מלך עליהם", י"ל, כי בל' הכתוב "ודוד עבדי נשיא להם לעולם" מודגש **ובדוד** יותר דקאי במלך המשיח (משא"כ הלשון "עבדי דוד מלך עליהם", שענין זה ה"ל גם בעבר).]

10 וראה באר שבע לסנהדרין שם.

מתייחסת לדוד המלך²⁰, ולכן נאמר "ודוד עבדי נשיא להם".

ועפ"ז יש ליישב מ"ש רש"י "ודוד המלך שני לו כדכתיב נשיא להם ולא כתוב מלך", אע"פ שמפורש "ועבדי דוד מלך עליהם" – שהרי שני הענינים ד"קיסר ופלגי קיסר" (מלך ונשיא) יהיו באותו אדם, מלך המשיח: אלא שהפסוק הא' קאי במעלת המשיח בתור "קיסר", "מלך" (ובזה אינו מתייחס לדוד המלך כנ"ל), והכתוב "ודוד עבדי נשיא להם" קאי במעלתו בתור "פלגי קיסר", "כדכתיב נשיא להם ולא כתוב מלך".

ד. הסברת הענין:

בהגדרת תפקידו ופעולתו של מלך המשיח מבאר הרמב"ם שני ענינים:

(א) "וכוף כל ישראל" לילך בדרך התורה והמצוה, "לחם מלחמות ה'", יבנה בית המקדש ויקבץ נדחי ישראל ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה'²¹ [וכן אחר "שתתישב ממלכתו ויתקבצו אליו כל ישראל יתייחסו כולם על פיו ברוח הקודש שתנוח עליו"²²] – וזהו ענינו של מלך ישראל בכלל, וכמ"ש הרמב"ם²³ שכל מלך "תהי' מגמתו ומחשבתו להרים דת האמת ולמלאות העולם צדק ולשבור זרוע הרשעים ולהלחם מלחמות ה' שאין ממליכין מלך תחלה אלא לעשות משפט ומלחמות".

(ב) "אותו המלך שיעמוד מזרע דוד בעל חכמה יהי' יתר משלמה ונביא גדול כו' ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה' ויבואו כל הגוים לשומעו כו"²⁴, ועל ידו "תרבה הדעה

ופירוש דברי הגמ' "עתיד הקב"ה להעמיד להם דוד אחר כו' והכתיב ודוד עבדי נשיא להם" הוא: במלך המשיח יהי' חידוש עיקרי לגבי מלכי בית דוד (ואפילו לגבי דוד המלך עצמו), ולכן נקרא "דוד אחר", כי בענין זה אינו דומה לדוד הראשון¹⁸.

וע"ז מקשה הגמ' "והכתיב ודוד עבדי נשיא להם", הרי שגם לעת"ל דומה מלך המשיח לדוד הראשון (ולכן נקרא ע"ש דוד המלך)? וע"ז מתרץ "כגון קיסר ופלגי קיסר", דבמלך המשיח תהינה שתי המעלות, ד"קיסר ופלגי קיסר": מצד החידוש שבמלכות דמלך המשיח לגבי דוד נקרא "קיסר" (והוא "דוד אחר"), ומצד מעלתו בתור "מלך מבית דוד" נקרא "פלגי קיסר".

ויש לומר, שזהו החילוק בין שני הכתובים "ועבדי דוד מלך עליהם" . . ודוד עבדי נשיא להם", דשני התוארים "מלך" ו"נשיא", הם שני הענינים ד"קיסר ופלגי קיסר"¹⁹ שיהיו במלך המשיח. וזהו שנאמר "ודוד עבדי נשיא להם לעולם", דאע"פ שגדלה מעלת המלך על מעלת הנשיא (כהחילוק בין קיסר ופלגי קיסר), מ"מ אין הנשיאות בטלה לגבי מעלת המלכות, ואדרבה, דוקא גבי "נשיא" נאמר "ודוד עבדי נשיא להם לעולם" (כדלקמן סעיף ה).

ובזה יש לבאר השינוי בין שני הכתובים – "ועבדי דוד" או "ודוד עבדי": בפסוק הא' המדבר במעלת המלך המשיח בתור "קיסר" (מלך), שבזה אינו מתייחס לדוד הראשון [ורק שנקרא בשמו "דוד", "דוד אחר"], אומר הכתוב "ועבדי דוד", שבלשון זו ההדגשה הרי היא על "עבדי" (אלא שה"עבד" נקרא בשם "דוד"), והיינו לפי שמעלה זו באה בו (לא מפני שהיא "דוד", אלא להיותו "עבדי"; משא"כ מעלת מלך המשיח בתור "נשיא"

20) ובפרט ע"פ הני"ל (הערה 6) שנשמת דוד המלך תתלבש במלך המשיח.

21) הל' מלכים ספ"א.

22) שם פי"ב ה"ג.

23) שם ספ"ד.

24) הל' תשובה פ"ט ה"ב.

18) ראה ע"ז חידושי אגודת מהר"ל סנהדרין שם.

19) וכ"כ בפי' מהרז"ל לאיכ"ד שם. צפע"נ עה"ת ויחי מט, ט.

ועפ"ז יש לבאר השינוי בלשון הכתוב, "מלך עליהם" ו"נשיא להם": הנהגת המלוכה היא בדרך רוממות מהעם, שהמלך צ"ל מרומם ונבדל מן העם, וזהו "מלך עליהם", שהוא ממעל להם; משא"כ השפעת הנשיא, ללמד את העם ולהורות להם דרך ה', היא בדרך קירוב אליהם, שמשתדל שהעם יבין ויקלוט את דבריו, ולכן עם היות שמצד גדולתו נקרא "נשיא" (מלשון התנשאות), הרי תיאור יחסו אל העם הוא "נשיא" (להם), כי השפעתו בתור נשיא היא באופן של קירוב.

[ולכן מעלת הנשיא נק' (בגמ') "פלגי קיסר", כיון שאין השפעת הנשיא באופן של רוממות כמלך (קיסר)].

ה. והנה יש חילוק עיקרי בין שני ענינים הנ"ל:

פעולתו של מלך המשיח בענין הא', הנהגת המלכות שלו, היא בדרך **חידוש**, שלא ע"פ טבע. כי על ידו יהי' חידוש עיקרי בכל העולם כולו, וכמבואר בארוכה ברמב"ם שם²¹ ש"יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד", ש"יחזרו כולם לדת האמת ולא יגזלו ולא ישחיתו"³⁰, עד ש"באותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות כו' ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה'"²⁶. כלומר, אע"פ שפסק הרמב"ם³⁰ שלא "יבטל דבר ממנהגו של עולם" ולא "יהי' שם חידוש במעשה בראשית אלא עולם כמנהגו נוהג", מ"מ, זהו שלא יתבטלו חוקי **טבע** הבריאה, אבל מובן שזה שכל העולם כולו יעבוד את ה' ביחד ולא תהיינה מלחמות כו' ועסקם יהי' לדעת את ה' בלבד, ה"ז **חידוש** בהנהגת העולם, שלא מצינו כזאת מעולם³¹.

והחכמה והאמת שנאמר²⁵ כי מלאה הארץ דעה את ה'²⁴, שמדבריו אלה מובן, דזה ש"באותו הזמן כו' יהי' עסק כל העולם . . . לדעת את ה' בלבד . . . יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישגו דעת בוראם כו' מלאה²⁵ הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"²⁶, כל זה יהי' על ידי מלך המשיח, שהוא "ילמד כל העם"²⁷.

ויש לומר, שעל שם ענין זה ייקרא משיח בשם "נשיא", ע"ד שמצינו בלשון **חכמים**, שראש הסנהדרין "הוא שקורין אותו החכמים נשיא בכל מקום והוא העומד תחת משה רבינו"²⁸, ועד"ז יש לומר, שזה שמשיח נקרא "נשיא" הוא לפי שהוא "ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'"²⁹.

(25) ישע"י יא, ט.

(26) ל' הרמב"ם הל' מלכים ספ"ב.

(27) ראה גם לקו"ת צו יז, א.ב. שער האמונה פנ"ו ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג (מאמרי אדה"ז – נביאים ע' ד). ועוד.

(28) ל' הרמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ג. – ראה בארוכה בכ"ז לקו"ש ח"ט ע' 166 ואילך. וראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 192 ואילך (והערה 55 שם).

(29) ויש לומר, שזהו גם ככל הלשון "ועבדי דוד מלך עליה ורועיה אהד יהי' לכולם" – ראה תו"א מקץ (לג, ד) בההפך בין ז' רועים וח' נסיכי אדם (סוכה נב, ב), דרועים "היא המשכה בבחי' פנימית . . . ראשי אלפי ישראל המלמדים אותם תורה" (משא"כ נסיכי אדם היא המשכה בבחי' מקיף, ע"ש).

ועפ"ז מובן מה ש**נשיאות** מלך המשיח מתייחסת לדוד המלך (כנ"ל ס"ג), כי דוד נמנה (סוכה שם) בין ה**רועים**,* וזהו ע"ד ענין ה"נשיא"^{**}. וראה הקדמת הרמב"ם לט' היד (ובכס"מ שם). פיה"מ אבות פ"ד מ"ג.

(* וצ"ע, שהרי לכאורה עיקר ענינו של דוד הוא המלוכה. ואלי י"ל ע"פ המבואר בסהמ"צ להצ"צ שם פ"ב, דבדוד האידה גם "**החכמה** שבמדת המלוכה" (משא"כ "בכל המלכים שאחזירו"), כמו ה**רועה** מנהל עדרו כו". ע"ש באורך.

** וזאף שמשיח לא נמנה בסוכה שם בין הרועים (אלא בין הנסיכים) – ראה תו"א שם (לד, ריש ע"ב) ד"במשיח יש בי הבחי"ו" (וראה סהמ"צ להצ"צ שם פ"ג, וכן מאמרי אדה"ז שם) שמשיח הרי רב ומלך). ומה שינמנה בגמ' שם רק בין הנסיכים, י"ל לפי שזוהו העיקר בו. ודחוק.

(30) הל' מלכים רפ"ב.

(31) ובפרט ע"פ משנת"א במ"א (לקו"ש חכ"ז ע' 198 ואילך) שגם להרמב"ם תהיינה ב' תקופות בימיה"מ, ומ"ש עולם כמנהגו נוהג הוא רק בנוגע לתקופה הא'. וראה סה"ש תנשא ח"א ("הדרן על הרמב"ם", ע' 107 ואילך), דמ"ש הרמב"ם בסוף הל' מלכים "ובאותו הזמן

חידוש, שלא כפי טבע העולם, "יוצא דופן" למעליותא (משא"כ זה שמשיח הוא "נשיא", אין בו חידוש (כ"כ), ומצד זה הוא רק בגדר "פלגי קיסר"³⁸).

אבל, אע"פ שעיקר **החידוש** של מלך המשיח הוא בענין המלכות, מ"מ, יש עילוי בענין הנשיאות על ענין המלכות.

ובפשטות: הצורך בענין המלוכה הוא (כנ"ל מרמב"ם) כדי "להרים דת האמת ולמלאות העולם צדק ולשבור זרוע הרשעים ולהלחם מלחמות ה'", ומזה מובן, דלאחרי שמשיח "יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' בחד", "ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד", הרי אין צורך (כ"כ) בפעולת משיח בתוך **מלך**³⁹, ועיקר תפקידו של מלך המשיח יהי' ללמד את העם ולהורותם דרך ה'.

וזוהו גם הטעם שדוקא אצל ענין הנשיאות נאמר "ודוד עבדי נשיא להם לעולם", כי עיקר ענין הנצחיות של מלכות משיח אינו בפעולת הנהגת המלכות שלו, אלא בהשפעתו בתור נשיא⁴⁰, שהוא "ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'"⁴¹.

38) נוסף על פשטות הענין, שדרגת **הרוממות** דנשיא אינה כרוממות המלך (כנ"ל סוס"ד).

39) וכהשאלה בסהמ"צ להצ"צ שם פ"ג (מאמרי אדה"ז שם ע' ב). וע"ש ע"ד החסידות שענין המלוכה של משיח אז אינה הנהגת המלכות כפשוטה, אלא המשכה בבחי' מקיף. ע"ש

40) ראה גם צפע"נ הג"ל הערה 19.

41) ולהעיר מפ"י הערוך (ערך קטר), דודו בן ישי הוא המלך (קיסר), "דוד אחר שני לו" (וראה באר שבע לסנהדרין שם). ועפ"ז, מ"ש דוד עבדי נשיא גו" היינו ענין ד"קיסר". וכן פ' בחדא"ג מהר"ל סנהדרין שם (משא"כ בנצח ישראל ספ"מ כ' כפרש"י).

ומובן ע"פ המבואר בפנים המעלה שב"נשיא להם לעולם" על "מלך עליהם" – ד"נשיא" היא השפעת **התורה**, היינו בענינים הפנימיים [וראה נצח ישראל שם, דמשיח (קיסר) "יהי' מנהיג בדברים האלקיים לגמרי!], ו"מלך" – הפעולה בעולם, בענינים חיצוניים. ואכ"מ.

משא"כ השפעתו בתור נשיא, זה שמשיח "ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'", אף שנכלל בזה גם "דברים הסתומים כו"³² (כנ"ל), מ"מ אין זה חידוש ממש, כי בתורה אי אפשר להיות חידוש (אמיתי), כפסק הרמב"ם³³ שתורה הזאת "אין לה לא שינוי ולא גרעון ולא תוספת"³⁴.

ויש לומר, שדבר זה נרמז בלשון הגמרא "קיסר ופלגי קיסר":

מבואר בתוס'³⁵ בשורש שם "קיסר" שהוא על שם מלך רומי אחד "שמתה אמו בלדתה ונבקעת בטנה ומצאוהו חי . . ונקרא קיסר בלשון רומי והוא לשון כרות בעברי [היינו לידה באופן ד"יוצא דופן"] ועל שמו נקראו כל המלכים שלאחריו קיסר".

וזוהו הרמז בכך שמשיח נקרא בשם "קיסר" – מלך שנוולד באופן של "יוצא דופן", שלא כפי הטבע שהטביע הקב"ה סדר של לידה (דרך הרחם)³⁶ – להורות, **שמלכותו** של מלך המשיח (פעולתו בעולם³⁷) תהי' באופן של

וכו" קאי בתקופה זו כשהי' שינוי במנהגו של עולם. ע"ש.

32) וראה קה"ר (פי"א, ח) "תורה . . בעוה"ז **הבל** היא לפני תורתו של **משיח**". – וראה הערה 34.

33) ה' יסודי התורה רפ"ט. וכ"ה גם בהל' מלכים ספ"א (בהלכות **משיח**) בדפוסים שלא שלטה בהן בקורת.

34) ואף ש"תורה חדשה מאתי תצא, חידוש תורה כו" (ויק"ר פי"ג, ג), הרי ידוע שכ"ז נכלל בתורה כשניתנה בפעם הראשונה, כי מ"ת לא יהי' עוד פעם (המשך תרס"ו ריש ע' כג. ועוד), והוא רק גילוי ההעלם. ולהעיר, שגם בזה מדייק "**מאתי** תצא", ואינה פעולתו של מלך המשיח (אף שיהי' על ידו – ראה יל"ש ישעי' רמז תכט). ואכ"מ.

35) ע"ז י, ב.

36) גם ע"פ **תורה**, שלכן יוצא דופן אינו בכור (בכורות מז, ב), ועוד.

37) וי"ל שזוהו הטעם שנקט ל' רומי דוקא, כי עיקר הפעולה באופן של חידוש ("יוצא דופן" למעליותא), הוא בנוגע לאוה"ע.

אידן, גייט ארויס פון גלות!

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. בפרשתנו מסופר על טענתו של יעקב אבינו "מעט גו' ולא השיגו את ימי שני חיי אבות" (שהרי ימי שני חיייו היו קמ"ז שנה, ולא ק"פ שנה כשני חיי אביו).

מכך אנו למדים, שבכוחו של כל יהודי לתבוע אריכות ימים ושנים טובות; וכאשר יהודי תובע זאת – בודאי שמצליח לפעול כן, וכך אכן נהי' בפועל!

עאכ"כ כשיהודי תובע שתבוא כבר הגאולה, כיון ש"כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה"², ונשיא דורנו פסק שכל היהודים כבר עשו תשובה – "לאלתר לתשובה"³, ועכשיו צריך כבר להיות "לאלתר לגאולה" – במילא צועקים: "עד מתי!?"

ב. והנה, ישנם הטוענים: כיצד יתכן שיושב בן-אדם ומייגע יהודים ("ער מאטערט אידן") כמה שעות, מדבר על דא ועל הא ("אהער און אהין") ואח"כ צועק לפתע "דאָלאַי גלות!" ותובע מהם שגם יצעקו "עד מתי" – מכיון שעבר כבר יום שישי, חלפו כמה שעות בשבת וקצת עומדים כבר בשבת אחר-הצהרים לאחרי כמה שעות שמדברים כאן, ועדיין לא בא!! טוענים הם: לשם מה צריכים להזכיר להם ביום השבת את צער הגלות, ועקב כך לבוא עוד בטענות להקב"ה (כביכול) ולומר דעות להקב"ה – אנו רוצים לחיות עם הקב"ה בשלום ולא לריב עמו!

ובפרט שהקב"ה יודע מה עליו לעשות, ויודע מש"כ בגמרא ש"כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", ויודע גם שנשיא דורנו פסק שיהודים עשו כבר תשובה – ואם-כן, כיצד מגיע "יא-טיביע-דאם" ותובע שצריכים כבר את הגאולה!?

ג. עונים להם, שלא נוגעים כאן שום חשבונות, מה שנוגע הוא רק שתבוא כבר הגאולה בפועל, ובאופן ד"אחישנה"⁴, ו"אחישנה" שב"אחישנה"!!

ומה שיושבים יהודים בהתוועדות וישנים? – יושבום באמצע השינה על "ענני שמיא"⁵, וכשיתעוררו משנתם יפקחו את עיניהם ויראו שלפתע נמצאים הם בירושלים עיר הקודש, ובאם לא יבינו היכן נמצאים – יספרו להם, והם יטלו נטילת-ידיים ויאמרו להם איזה ברכה לעשות ע"פ שולחן-ערוך!

ומה שישנם קושיות? – שיהי' לבריאות! אבל קודם שתבוא הגאולה, ובודאי שאז ירחם עליו אליהו הנביא, בראותו שאינו יכול לישון ומצטער מהקושיא שיש לו, ואליהו יתרחם.

אבל העיקר (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז:): **"אידן – גייט ארויס פון גלות!!!"**... [יהודים – צאו מהגלות...]

[כ"ק אד"ש הפסיק לרגע, חיך ואמר:] לחיים, לחיים ולברכה [ועשה תנועה בידו קק'].
(תרגום חפשי משיחת ש"פ שמות ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

(4) ישעי' ס, כב. סנהדרין צח, א.

(1) מז, ט.

(5) דניאל ז, יג. סנהדרין שם.

(2) סנהדרין צז, ב.

(3) "הקריאה והקדושה" תש"א-ב.

כעת מתחיל זמן חדש השייך לביהמ"ק ולגאולה

א. לאחר סיום ימי חנוכה, כל עניני העבודה דחנוכה, כולל קריאת התורה דימי חנוכה, הן אצל העולה לתורה ומברך, והן אצל השומעים, "שומע כעונה"¹, ואדרבה, "גדול העונה אמן יותר מן המברך", בדוגמת נצחון המלחמה ע"י הגבורים² – הנה, בבוא יום א' דפ' ויגש, ועאכו"כ ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב³ (ועד"ז ביום הששי שנאמר בו "טוב" ב"פ⁴), עד לתכלית השלימות דפ' ויגש ביום השבת, אזי מתחיל זמן (ובמילא – נמשך גם בבחי' המקום⁵) חדש, השייך לביהמ"ק העתידי וגאולה העתידה, ע"י "דוד עבדי נשיא להם לעולם", דוד מלכא משיחא.

ליתר ביאור:

נתבאר לעיל⁶ אודות התוכן הפנימי דחנוכה – שקשור עם נס ה"שמן"⁷, בחי' ה"שמן" שבתורה, פנימיות התורה, רזין דרזין דאורייתא⁸, ו"שמן" זה צריך להאיר "על פתח ביתו מבחוץ"⁹, שזהו תוכן הענין ד"פוצו מעינותיך חוצה", שה"מעייין" עצמו (לא רק המים שמתפשטים ממנו) בא באופן של הפצה גם במקום ה"חוצה", עד ל"חויץ" שאין חוצה הימנו (כנ"ל בארוכה).

דהנה, בדורות הראשונים היתה פנימיות התורה "נסתרה" . . ונעלמה מכל תלמידי חכמים, כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים", אמנם, בזמנו של האריז"ל התחיל "מותר ומצוה לגלות זאת החכמה"¹⁰.

ולאחרי כן ניתוסף יותר בגילוי פנימיות התורה – ע"י התגלותה של תורת החסידות, ובפרט תורת חסידות חב"ד, שעל ידה באה פנימיות התורה באופן של "יתפרנסון"¹¹, בהבנה והשגה בחכמה בינה ודעת, עד לגילוי תורת החסידות באופן ד"פוצו מעינותיך (דהבעש"ט) חוצה".

ובענין זה – "פוצו מעינותיך חוצה" – ניתוסף והולך ע"י רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ"ק מו"ח אדמור"ר, שעל ידו נעשה הענין דהפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, ע"י תלמידיו ושלוחיו, "חיילי בית דוד", שיוצאים ל"מלחמת בית דוד", לבטל את אלו "אשר חרפו עקבות משיח"¹², עד לביאת המשיח, באופן ד"ברוך"¹³ ה' לעולם אמן ואמן"¹⁴.

ולכן, לאחר עבודתם של רבותינו נשיאינו בהפצת המעיינות חוצה במשך ששה דורות,

- (1) סוכה לח, ב. ובכ"מ.
 (2) ברכות נג, ב. נזיר בסופה.
 (3) פרש"י בראשית א, ז – מב"ר פ"ד, ו.
 (4) בראשית א, כה. שם, לא. וראה חזקוני ורמב"ן עה"פ שם, לא.
 (5) ראה שעהיוה"א פ"ז (פב, א): גדר ובחי' שם עולם נופל על בחי' מקום ובחי' זמן. ובלקו"ת (ברכה צח, א): שהמקום והזמן שניהם הם נבראים בבחי' א'.
 (6) שיחת ש"פ וישב, א' דחנוכה – סה"ש תשמ"ז ח"א ע' 158 ואילך. ע' 169 ואילך. ועוד.
 (7) ראה שבת כא, ב ובפרש"י (ד"ה מאי חנוכה).
- (8) לקו"ת שה"ש ב, ד ואילך. כד, ד ואילך. ובארוכה – אמ"ב שער הק"ש פנ"ד ואילך.
 (9) שבת שם.
 (10) אגה"ק סכ"ו.
 (11) תקו"ת ת"ו בסופו. וראה בהנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 156 הערה 35.
 (12) תהלים פט, נב.
 (13) שם, נג.
 (14) ראה בארוכה שיחת שמח"ת תרס"א – נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ס' השיחות תש"ב ס"ע 141 ואילך.

"שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך"¹⁵, בעידור וניכוש "אילנא דחיי"¹⁶ תורת החסידות, כדי שיתן את פרוי (פירות ופירי פירות עד סוף העולם¹⁷), "עד¹⁸ כי יבוא שילה"¹⁹ – הרי, בדורנו זה, **דור השביעי**, "כל השביעין חביבין"²⁰ (בדוגמת שנת השמיטה, "בדורות שביעית חביב . . בשנים שביעי חביב"²⁰), לא נותר אלא **להוריד²¹ ולהביא את ביהמ"ק הנצחי**, "מקדש אדני- כוננו ידך"²², בגאולה האמיתית והשלימה (שאינ אחרי' גלות²³) ע"י משיח צדקנו (שביאתו תלוי' בהפצת המעיינות חוצה, כדברי מלך המשיח להבעש"ט²⁴).

ובסגנון האמור – שלאחרי העבודה דימי חנוכה, שתוכנה הפצת המעיינות חוצה, כולל הקריאה דימי חנוכה, שבה מודגש הענין דעניית אמן, שזהו"ע **הנצחון** ד"מלחמת בית דוד", – לאחרי בזבזו אוצרות המלוכה²⁵, "הון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור", "אוצרותיו ואוצרות אבותיו מימי קדם"²⁶, אשר, במשך כל השנים היו כמוסים וחתומים מעין כל רואה כו', ואעפ"כ, בשביל נצחון המלחמה פותחים את כל האוצרות, ומבזבזים אותם, לכאו"א מישראל, כפי שנקראו בני' בעת יצי"מ ולתמיד, כמו"ש²⁷ "בעצם היום הזה יצאו כל **צבאות הוי'** מארץ מצרים" (ותירה מזה "על צבאותם"²⁸, למעלה מהניצוצין, מצבאות הוי'²⁹), כמבואר בהמשך ההילולא³⁰ –

אזי באים לפ' ויגש, "קורות ביתנו ארזים רהיטנו ברותים", ביהמ"ק העתיד להבנות בימיו של מלך המשיח, "דוד עבדי נשיא להם לעולם".

ב. ולכן: יש להכריז ולפרסם שבימינו אלה נמצאים אנו בזמן (ומקום) מיוחד, אשר, לא נותר בו אלא ענין אחד ויחיד – וחייב אדם לומר בלשון רבו³¹, בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר³² **עמדו הכן כולכם, לבנין ביהמ"ק העתיד בביאת דוד מלכא משיחא.**

ובמילא, על כאו"א מישראל, מוטלת השליחות להביא ולגלות את ביהמ"ק העתיד – ש"בנוי ומשוכלל" בשמים, וצריך רק לירד ולהתגלות למטה³³ – תיכף ומיד ממש. (משיחת ש"פ ויגש, ט' טבת ה'תשמ"ז – מוגה)

15) בהר כה, ג.
 16) ראה זח"ג כגד, ב – ברע"מ. אגה"ק שם.
 17) ע"ד ל' חז"ל – זבחים לו, ב. בכורות טז, א. ועוד.
 כולל הפירוש הפנימי – שעושים "סוף" להעלם והסתר ד"עולם" (ולהעיר מפ' מחז"ל "בן מאה כו' עבר ובטל מן העולם" – אוה"ת חיי שרה קי, ב. בשלח ע' תקל. חוקת ס"ע תתיו. ועוד).
 18) ל' הכתוב – ויחי מט, יו"ד (שקורין עתה בתפלת מנחה).
 19) ראה לקו"ד ח"ד תרסז, ב.
 20) ויק"ד פכ"ט, יא.
 21) כי הוא בנוי ומשוכלל כבר (ראה לקמן בפנים).
 22) בשלח טו, יז ובפרש"י. זח"ג רכא, א.
 23) מכילתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטז, ב.
 24) ראה אגה"ק דהבעש"ט (כש"ט בתחלתו. ובכ"מ).
 25) להעיר מהשייכות לפ' ויגש, והשיעור דיום השבת – שבו נאמר "וילקט יוסף את כל הכסף גו" (פרשתנו מז, יד), ואמרו חז"ל (פסחים קיט, א. ו"ש"נ) "שלש מטמוניות הטמין יוסף כו" (נתבאר בתו"א פרשתנו מד, ב ואילך).
 ובנדוד – י"ל הרמז אבל גלוי: גלוי כל האוצרות שאצר והטמין יוסף דדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, וביקש והפציר וציווה לגלותם **ולהפיצם**.
 26) תו"ח שמות שכב, ב.
 27) בא יב, מא.
 28) שם, נא.
 29) ד"ה בעצם היום הזה גו' – בתו"א ר"פ בא.
 30) ד"ה באתי לגני תשי" פ"י ואילך.
 31) ברכות מז, א. וש"נ.
 32) במכתבו – נדפס בסה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב. אגרות-קודש שלו ח"ד ע' רעט.
 33) ראה פרש"י ותוס' – סוכה מא, סע"א. ועוד.

די לאסיפות

כאשר מעוררים שיש לעסוק בענין מסויים, נעשה סדר שלכל לראש צריכים לארגן אסיפה, ובאסיפה זו יחליטו שצריכים לארגן עוד אסיפה וכו'... – אין זמן לאסיפות, "משיח צדקנו שטייט הינטערן וואנט"..." "הנה זה עומד אחר כתלנו", ובמילא, צריכים להשלים את העבודה דהפצת המעיינות חוצה בפועל ממש, "כל יומא ויומא עביד עבידתי", ובמקום זה – עושים "אסיפות"...

(משיחת ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

"אסיפות" – היו צריכים לעשות בגלגול הקודם...

. . בדורנו זה – אין זמן לאסיפות, "אסיפות" – היו צריכים לעשות בגלגול הקודם... ואילו עתה – דורשים "עמדו הכן", לעמוד מוכנים למלא את השליחות בהפצת תורה ויהדות בפועל ממש.

(משיחת ש"פ ויק"פ ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

הצד דלעומת-זה אינו עורך אסיפות אלא מגביר את פעולותיו

כאשר מדווחים בקשר לפעולות בהפצת התורה והיהדות – כותב א' מאנ"ש, מקושר אמיתי לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבקשר לענין פלוני (שדובר אודותיו לפני כמה חדשים) עשו כבר כמה אסיפות כו', "און עס גייט אויף א וועג" [=והוא "עולה על הדרך"], ובאותו מכתב כותב בעצמו ע"ד התגברות הפעולות דהיפך אהבת ישראל (כנ"ל), ולא חלי ולא מרגיש את הסתירה והניגוד שבדבר – שבצד ההוא הולך וניתוסף בפעולות דהיפך אהבת ישראל, ואילו בצד זה עושים אסיפה, ומחליטים לעשות... עוד אסיפה כו', במקום להגביר את הפעילות במעשה.

הן אמת שפעילות נכונה צריכה להיות בסדר מסודר, ולשם כך יש לערוך אסיפה ועוד אסיפה כדי להחליט על דרכי הפעולה באופן הכי טוב, אבל, ביחד עם זה, אי-אפשר להמתין עד שיתקבלו המסקנות של כל האסיפות כו', אלא, יש להתחיל תיכף ומיד במעשה בפועל, וביחד עם זה, לערוך גם אסיפות כו' כדי להוסיף ולהגביר את הפעולות באופן טוב יותר, עד לתכלית השלימות.

(משיחת ש"פ ויגש, ה' תבת ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו

ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

הדתיים בממשלה נושאים ונותנים בנוגע להקב"ה...

החושך כל כך כפול ומכופל, עד שמסתובבים וצועקים שחוק "מיהו יהודי" הוא הישג דתי, ורק אחרי שנתיים של לחץ הם החלישו את טענתם ואמרו שאמנם החוק הוא הישג רק יש בו איזה פגם. ויתירה מזו, לפני מס' חודשים הכריזו שאם לא יתקנו את החוק ד"מיהו יהודי" הם יצאו מהממשלה (זאת כמובן בתנאי שיכניסו אותם בכלל...), ולמרות זאת לאחרונה ממש הם שינו את דעתם, באומרם שאכן היתה הצבעה והרוב החליט שאסור להכנס לממשלה, אך הם הכריזו שכל ההצבעה היתה רק על הענין וכו', ובנוגע לפועל הוא בפירוש ישאר לשבת על כסאו!

השאלה היא אם בכלל יתנו להם "כסא" בממשלה, הדבר תלוי אם יש להם עדיין מה "למכור", כי הרי כבר לא נשאר להם כלום מה למכור: את התורה הם כבר מכרו (כמדובר כמ"פ בנוגע לענין הרבנות), את קיום עם ישראל הם גם כבר מכרו (כמדובר בנוגע ל"מיהו יהודי"), הדבר היחיד שנותר זה הקב"ה, ואכן לאחרונה הם נושאים ונותנים גם בנוגע לזה! ואין כאן המקום לדבר על כך.

ובכלל כבר אפשר להבין איזה כבוד רוחשים לאותם 4-5 אנשים, כשיודעים שהם מוכנים לוותר על הכל העיקר לא לרדת מה"כסא", ש"סהדי שקרי אאווגרייהו אזלי". (תרגום חפשי של קטעים משיחת ש"פ ויקרא, פ' זכור ה'תשל"ג - בלתי מוגה)

בא יהודי ומנסה לשחד את הקב"ה...

דובר כמ"פ אודות הענין ד"שוחד לא תקח":

כיון שהקב"ה לא לוקח שוחד, לכן כשנותנים להקב"ה "שוחד" – בזה שיוסיפו תלמיד בישיבה כתוצאה מכך שיעברו עבירה – הקב"ה אינו לוקח את ה"שוחד"!

שוחד אחר הרי לא שייך, כיון ש"לי הכסף ולי הזהב"; ה"שוחד" היחיד ששייך אצל הקב"ה הוא – יראת שמים, היות ו"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", וכמ"ש "מה הו' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה גו'" – ואם-כן, כיון שאת זה הקב"ה צריך לבקש, כביכול, מבני ישראל, לכן בא יהודי ואומר לקב"ה: אני אתן לך כמה לירות ועל-ידי-זה מישוהו יכניס עוד תלמיד לישיבה, ובעבור זה הוא יסתדר בנוגע לעבירה זו, ועבירה שניה, ועבירה שלישית – עד שזה הגיע לפיקוח-נפש בפועל, רחמנא-ליצלן.

כבר לא מדברים על הפיקוח-נפש בכה, אלא בפועל עם הטרוריסטים המחבלים וכל הענינים;

(תרגום חפשי משיחת אור ליום ועש"ק פ' ויצא, יו"ד כסלו ה'תש"מ - בלתי מוגה)

אפילו "בית הכסא" אסור לבנות מכספים שכאלה!

לאחר-מכן נוסף הענין שמקבלים שוחד על-ידי שנותנים כסף בשביל ישיבות. שכמדובר כמה פעמים, אי-אפשר לבנות חינוך על-פי תורה ויראת שמים מכספים המוכתמים בדם יהודי! "כי לא לכם ולנו לבנות בית לאלוקינו!"

ולא רק שעם כספים כאלו אי-אפשר לבנות ישיבות ולחנך תלמידים ביראת-שמים, אלא יותר מזה: הגמ' אומרת ("ע"ז יז, א) שאפילו "בית הכסא" אסור לבנות מכספים שכאלה!

ושתלמידי הישיבות יינצלו מאלה שרוצים "להלעיס" אותם מכסף כזה!

ויה"ר שהיהודים יתייצבו בתוקף המתאים ע"פ הפסק-דין של השולחן ערוך, ובאופן ד"קוממיות - בקומה זקופה".

החל מזה ש"בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו", שע"ז יקויים "ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי", "ושכבתם ואין מחריד", ו"חרב לא תעבור בארצכם", עד ל"ואולך אתכם קוממיות".

(תרגום חפשי משיחת ש"פ דברים ה'תשל"ט - בלתי מוגה)

לאחרונה התפנה כסא בממשלה...

כעת אפשר כבר לגלות את הסוד: ישנה עכשיו כבר תוכנית - בינתיים עוד לא גלוי' כדי לא לעשות רעש בארץ - שרוצים למסור את חברון, שכם ויריחו, ורוצים לעשות את העיר העתיקה למקום של כל הדתות, והשאלה היא רק כיצד להציג אותה בגלוי באופן שכל האנשים לא יתפסו מה עושים כאן. אזי נפלו על המצאה להכניס לשמה משגיחים וכו', ושהמצב יחזור לקדמותו.

עד עתה היו עוד כמה עזי פנים שצעקו נגד הגזירה, אבל עכשיו הם נשתקו, מדוע? כיון שלאחרונה התפנה כסא בממשלה, ומנהלים משא ומתן שלם כדי לתת את הכסא לאחד כזה שעד עתה צעק, בכדי להשתיקו, והוא יהי' שר או לכה"פ סגן-שר.

וכאשר הוא יצעק שלא ייצאו מהממשלה, לא יהי' לזה (לצעקתו) מקום כלל, כיון שעד עכשיו הוא אחז בדיוק הפוך, ובאמת הוא בעצמו לא יכול להיות בטוח בכסאו, שהרי כבר הי' לעולמים שהם הבטיחו, ולפועל לא נתנו.

שאלתי אותו, מדוע הוא הפסיק לצעוק? הוא ענה, שמנהלים אסיפות שקטות. שאלתי אותו, אולי האסיפות הם בנוגע לכסא - איזה כסא לתת לו? אזי הוא לא ענה לי מאומה, ובמילא לא יכולתי להמשיך לומר כלום.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ מטו"מ ה'תש"ל - בלתי מוגה)

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל - בגשמיות וברוחניות

נדבת מהיטבאל יזמות

הדגשת ענין אהבת ישראל ביום התענית

בקשר עם יום עשרה בטבת – יהפך לשמחה – הבאנו צילום נדיר (מוקטן)
מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על תחילת שיחת עשרה בטבת ה'תשמ"ה
(נדפסה בלקוטי שיחות חכ"ה ע' 443 ואילך)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

על התיבות "ואהבת" לרעך כמוך" הוסיף כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את ההערה
הבאה:

(* משא"כ "הוכח תוכיח" (וכיו"ב) שמקיימה כשמוכיחו להשיב הגזילה, אף שלא
הוכיחו לעשות תשובה, שהרי י"א (מנחת חינוך מצוה ססד) שמ"ע דתשובה ה"ז שבאם
רוצה צ"ל בדיבור – אבל אין כן דעת אדה"ז (אגה"ת בתחלתה). וראה בארוכה – חידושים
וביאורים בש"ס סי"ח. ועוד ועיקר – במ"ע שבפנים מודגש הענין דאהבת ישראל, היפך
סיבת החורבן (כולל – יו"ד טבת).

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיקף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכס, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

כסדר. שוחת יום הי פי ווחי,
עשרה בטבת - והפך לשמחה - היתשמה
- לאחרי תפלת מנחה -

א. דובר כמ"פ אודות המנהג דאמירת "דברי־כבושין" ביום התענית.
והענין כזה:

אודות כללות ענין התענית - כותב דרסביס בריש הלכות העניות:
"דבר זה מרכזי התשובה הוא".

(הכוונה כזה - הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לזולת (לעודד את הזולת
לעבודת התשובה) - בהתאם לעיווי "ואהבת לרעך כמוך".²

ובכרם ע"פ הוראת חז"ל³ - שהוכה גם כבוד פסיד בשרע"י - "אל
תפוש מן הציבורי. כלומר, שעבודתו של יהודי צריכה להיות קשורה עם
הציבור כולה, ומסעם זה, רובם ככולם של ההפלות נאמרות בלשון רבים, כדי
שגם תפלת היחיד תהי' קשורה עם הציבור כולה, ומה מוכן גם בנוגע לעבודת
התשובה, שהתשובה של היחיד צריכה להיות תשובה כללית - שממנו יראו
וכן יעשו רבים.

וענין זה נפעל ע"י מעשה בפועל, וכן ע"י הריכוז בדברים היוצאים מן
הלב⁴, וכמיוחד - "דברי־כבושין", שעל יום מעוררים את השומעים לענין
התשובה.

ויש להוסיף, שבלשון "דברי־כבושין" גופא מרומז ענין התשובה - כי
הלשון "כבושין" הוא ע"ד לשון הכתוב⁵ "יבוסם עוונותינו", שענינו - חיקוק
העוונות, עד לחיקוק בתכלית השלימות⁶, שהוא תוכן עבודת התשובה.

ב. ענין התענית הוא - כלשון הנביא: "צום יום רצון להי"י"⁷, כפי
שמביא ארמיר הוקן כאנה"ת⁸.

ומבאר שם בפירוט יותר - ש"סדר התענית הוא סגולה נפלאה
להתנלות רצון העליון ביה, כמו הקרבן שנאמר בו ריח ניחוח להי"י. כלומר,
תוכן ענין התענית הוא - גילוי רצון העליון, שענין זה נפעל ע"י שישראל
ממלאים ומשלימים את רצונו יהי' - "ניחח ריח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"⁹
(שורה המירוש ר"ר"ח ניחוח להי"י).

11 ראה לקיש ח"ב צו 352 ושי"ת. 12 קודשים י"ח. י"ח. 13 אבות פ"ב ס"ד. וראה עניות י"א.
א. 14 גורא דיל תענית מרס תקנע. 15 וזהו ש' השיר לר"ח ש"ינ' ונבא בשליח ט"א. 16 מ"ב. 17.
י"ח. 18 ראה ספרקמא דריב פוסק וא"י (נחת ביה) ו"כבש" הוא מלשון "מבוסס עוונותיהם", כמ"ל
למ"י. וראה לקיש ח"ב צו 381 ואילף. 19 יסעי נ"ה. 20 פ"ב. 21 ח"ב ופרש"י וקרא"ט.
ספר וברש"י ע"הם כ"ח. וראה ספר ופרש"י שלח ט"ג.

Handwritten notes in Hebrew, including a large circular scribble on the right side and a large bracketed note at the bottom of the page.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש
לכ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח
מהרה יגלה אכיו"ר

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' **מרדכי מאיר הכהן ע"ה**

בן הרב **חיים אלעזר הכהן ע"ה**

בריסקי

נפטר אור ליל"ד טבת ה'תשע"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת **עטיל נחמה בת ביילא תח' בריסקי**

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י בתם וחתנם

הרה"ת ר' **מרדכי אברהם הכהן** וזוגתו מרת **רבקה לאה**

ומשפחתם שיחיו כ"ץ

נדפס לעילוי נשמת

ר' **אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק**

ולע"נ מרת **ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל**

ולע"נ ר' **מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה**

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו — לשפע ברכות עד בלי די